

Beleidsplan veiligheid en gezondheid kinderdagverblijf madelief

Versie: 9 juni 2020; uiterste revisiedatum: 1 maart 2021

Inhoud

Beleidsplan veiligheid en gezondheid kinderdagverblijf madelief.....	1
1. Inleiding.....	3
2. Missie, visie en doel.....	3
3. Grote risico's.....	4
3.1 Fysieke veiligheid.....	4
3.2 Sociale veiligheid	5
3.3 Gezondheid.....	12
3.4 Preventie wiegendood	13
3.5 Bescherming tegen warmte	16
4. Omgang met kleine risico's	17
5. Risico-inventarisatie	18
6. Vier ogenprincipe	18
6.1 Transparantie	18
6.2 Achterwachtregeling	18
7. EHBO-regeling	19
8. Regels omtrent ziekte en calamiteiten.....	19
8.1 Calamiteiten	19
8.2 Wat te doen als het kind ziek is.....	20
8.3 Medicijnen geven	20
8.4 Injecties	20
9. Beleidscyclus.....	21
Documentatie.....	21
Extra: Coronacrisis 2020.....	21

1. Inleiding

Kinderdagverblijf madelief wil kinderen en medewerkers een zo veilig en gezond mogelijke werk-, speel- en leefomgeving bieden. Kinderen moeten niet alleen worden beschermd tegen risico's met ernstige gevolgen maar zullen ook moeten leren omgaan met kleine risico's. De wijze waarop madelief invulling geeft aan haar veiligheids- en gezondheidsbeleid is onderwerp van dit beleidsplan. Het beleid is tot stand gekomen aan de hand van gesprekken die over de diverse thema's zijn gevoerd met medewerkers. Centraal hierin stond de vraag of de huidige manier van werken leidt tot een zo veilig en gezond mogelijke werk-, speel- en leefomgeving.

Beleid komt in de praktijk pas goed tot zijn recht als alle medewerkers zich betrokken voelen en het beleid ook uitdragen. Daarom zal er tijdens elk teamoverleg een thema, of een onderdeel van een thema, over veiligheid of gezondheid op de agenda staan. Dit om continu in gesprek te blijven over het beleid. Zo blijven we scherp op onze werkwijzen, kunnen we monitoren of genomen maatregelen wel of niet effectief zijn en kunnen we bij veranderingen in de omgeving of situatie, zoals bij verbouwingen of veranderingen in de inrichting, direct controleren of het beleid al dan niet moet worden aangescherpt.

Dit beleidsplan is kortom de formele uitkomst van een continu proces van opstellen, implementeren, evalueren en actualiseren. Ieder jaar zal dan ook opnieuw worden beoordeeld of het beleidsplan nog voldoet of dat aanpassingen noodzakelijk zijn.

2. Missie, visie en doel

Onze missie:

Wij vangen kinderen op in een veilige en gezonde omgeving. Dit doen we door:

- kinderen af te schermen van grote risico's;
- kinderen te leren omgaan met kleinere risico's;
- kinderen uit te dagen en te prikkelen in hun ontwikkeling.

Onze visie:

Madelief staat voor kinderopvang waar met passie wordt gewerkt. De pedagogisch medewerkers zetten zich maximaal in om een belangrijke bijdrage te kunnen leveren aan de ontwikkeling, opvoeding en verzorging van kinderen. Het blijven uitdagen van kinderen en het leren omgaan met verschillende soorten situaties vormen daarvan een belangrijk onderdeel. Een veilige en gezonde leef- en speelomgeving vormt de basis van dit alles.

Ons doel:

De wet Innovatie Kwaliteit Kinderopvang stelt een aantal voorwaarden aan de wijze waarop het veiligheids- en gezondheidsbeleid vorm en inhoud krijgt. Kinderdagverblijf madelief streeft naar een degelijk en stevig beleid, waar alle medewerkers zich ook verantwoordelijk voor voelen. De belangrijkste aandachtspunten bij de vormgeving van het beleid zijn:

- het vergroten van het bewustzijn van mogelijke veiligheids- en gezondheidsrisico's;
- het voeren van een goed beleid op grote risico's;
- het gesprek hierover aangaan en blijven voeren met elkaar.

Dit alles met als doel een veilige en gezonde omgeving te creëren waar kinderen onbezorgd kunnen spelen en zich optimaal kunnen ontwikkelen.

3. Grote risico's

In dit hoofdstuk beschrijven we de belangrijkste grote risico's die op madelief kunnen leiden tot ernstige ongevallen, incidenten of gezondheidsproblemen. We hebben de risico's onderverdeeld in drie categorieën; fysieke veiligheid, sociale veiligheid en gezondheid. Per categorie hebben we de belangrijkste risico's benoemd met de daarbij behorende maatregelen die zijn of worden genomen om het risico tot een absoluut minimum te beperken. Voor de overige risico's waarvoor we maatregelen nemen verwijzen we naar onze Plannen van Aanpak Risico-inventarisatie Veiligheid en Gezondheid. Deze zijn gebaseerd op onze Risico Inventarisaties Veiligheid en Gezondheid, die jaarlijks door iedere groep worden uitgevoerd.

3.1 Fysieke veiligheid

Ten aanzien van fysieke veiligheid hebben we de volgende risico's gedefinieerd als grote risico's:

- Vallen van hoogte. Ter voorkoming van dit risico zijn de volgende maatregelen genomen:
 - o De glijbaan en de trap van de glijbaan kunnen worden afgesloten als er geen toezicht op is of de glijbaan niet in gebruik is;
 - o Wij geven onze pedagogisch medewerkers en medewerkers in opleiding duidelijke instructies met betrekking tot het gebruik van de bedden en boxen en hoe valt te voorkomen dat kinderen uit bed of box vallen. Dit geldt ook voor het gebruik van de commodes.
- Beknelling. Ter voorkoming van dit risico zijn de volgende maatregelen genomen:
 - o Alle deuren zijn voorzien van vingerstrips, waarmee voorkomen is dat kinderen met hun vingers tussen de scharnierkant van de deuren kunnen komen;
 - o Wij geven onze pedagogisch medewerkers en medewerkers in opleiding duidelijke instructies met betrekking tot het gebruik van de bedden en boxen zodanig dat wordt voorkomen dat bij het openen of sluiten hiervan kindervingers tussen de rails bekneld kunnen raken.
- Verstikking. Ter voorkoming van dit risico zijn de volgende maatregelen genomen:
 - o Wij attenderen ouders erop dat zij kleine voorwerpen (knikkers, knopen, klein speelgoed, onderdelen van speelgoed, etc.) thuis moeten laten en zijn zelf er bij aankomst van het kind op het kinderdagverblijf alert op om, als dat niet is gebeurd, de kleine voorwerpen zelf weg te nemen;
 - o Eten en drinken vindt uitsluitend plaats onder toezicht en in aanwezigheid van de pedagogisch medewerkers;
 - o Voordat de kinderen mogen buitenspelen controleren de pedagogisch medewerkers of er zwerfvuil aanwezig is. Indien dit het geval is, wordt dit verwijderd;
 - o Koordjes aan spenen mogen niet mee in bed;
 - o We gebruiken geen losse kleden in de bedden;
 - o Alle bedden zijn voorzien van een passende matras.
- Vergiftiging. Ter voorkoming van dit risico zijn de volgende maatregelen genomen:
 - o Er zijn geen giftige planten of bomen in het bedrijfspand en op onze buitenspeel terreinen;
 - o Meegenomen medicatie wordt in de keuken of koelkast bewaard op een voor de kinderen onbereikbare plek;
 - o Tassen van leidsters met inhoud staan in kluisjes;
 - o Schoonmaakmiddelen staan in keukenkastjes, waarvan de deuren zijn voorzien van kinderbeveiliging.
- Verbranding. Ter voorkoming van dit risico zijn de volgende maatregelen genomen:

- Elektrische apparatuur, zoals koffiezetapparaat, broodrooster en tostiapparaat, wordt buiten het bereik van de kinderen gehouden;
- Bij kinderwasplaatsen is alleen voorzien in koud water;
- Bij het drinken van koffie, thee en soep wordt rekening gehouden met waar de kinderen zich op dat moment bevinden. De kopjes en mokken worden hoog en dus buiten bereik van de kinderen weggezet. Wij attenderen de ouders daar ook op;
- Het gebruik van waxinelichtjes beperken we tot verjaardagen en de start van de kring. Alleen de pedagogisch medewerkers steken de kaarsjes aan en houden ze binnen handbereik zolang ze aan en warm zijn. Na gebruik worden de kaarsjes weer veilig opgeborgen;
- Om zonnebrand te voorkomen worden kinderen als de zon schijnt telkens als zij naar buiten gaan en tenminste meerdere malen per dag ingesmeerd met een verantwoorde zonnebrandcrème;
- Als de zon schijnt, gaan de kinderen regelmatig naar binnen om de huid weer wat rust te geven. Hele jonge kinderen gaan op het heetst van de dag niet naar buiten. Het buitenspeel terrein van madelief kan zo nodig worden voorzien van zonnedoeken en parasols.
- Verdrinking. Ter voorkoming van dit risico zijn de volgende maatregelen genomen:
 - In de zomermaanden worden soms badjes gevuld. Dit gebeurt altijd onder toezicht van de pedagogisch medewerkers. De badjes worden slechts met een klein laagje water gevuld en na ieder gebruik geleegd. Er is geen open water in de nabijheid van madelief;
 - Als we buiten de hekken van madelief zijn, handelen we volgens de richtlijnen voor uitstapjes zoals die in het pedagogisch beleidsplan beschreven zijn;
 - Emmers staan nooit met water gevuld in het pand, als er kinderen aanwezig zijn. Alleen tijdens schoonmaken staan er emmers met water, maar altijd buiten het bereik van kinderen.

3.2 Sociale veiligheid

Ten aanzien van sociale veiligheid hebben we de volgende risico's gedefinieerd als grote risico's:

- Grensoverschrijdend gedrag in het algemeen. Ter voorkoming van dit risico hanteren wij het vier ogenprincipe (zie hierna onder *Vier ogenprincipe*) en wordt het *protocol Grensoverschrijdend gedrag* gehanteerd. Hierin staat beschreven wat onder grensoverschrijdend gedrag wordt verstaan en welke stappen pedagogisch medewerkers en ouders/verzorgers kunnen nemen om dit te voorkomen en aan te pakken. Tijdens teamvergaderingen wordt regelmatig over het onderwerp gesproken, om zo een open cultuur te creëren waarbij medewerkers elkaar durven aan te spreken.
- Huiselijk geweld en kindermishandeling. De *meldcode Huiselijk geweld en kindermishandeling* helpt professionals bij vermoedens van huiselijk geweld of kindermishandeling. Aan de hand van 5 stappen bepalen zij of ze een melding moeten doen bij Veilig Thuis en of er voldoende hulp kan worden ingezet: zie verder 3.2.1. Meldcode.
- Vermissing. Ter voorkoming van dit risico zijn de volgende maatregelen genomen:
 - Madelief werkt met presentielijsten;
 - Als we buiten de hekken van madelief zijn, handelen we volgens de richtlijnen voor uitstapjes zoals die in het pedagogisch beleidsplan beschreven zijn;
 - Het buitenterrein van madelief is omheind.

3.2.1. Meldcode Huiselijk geweld en kindermishandeling

De meldcode Huiselijk geweld en kindermishandeling helpt professionals bij vermoedens van huiselijk geweld of kindermishandeling. Aan de hand van 5 stappen bepalen zij of ze een melding moeten doen bij Veilig Thuis en of er voldoende hulp kan worden ingezet.

Sinds 1 januari 2019 geldt de verplichting melding te doen bij Veilig Thuis als er vermoedens zijn van acute en structurele onveiligheid. De beroepskracht neemt in deze situatie twee losse besluiten:

- Is melden bij Veilig Thuis noodzakelijk?
- Is zelf hulp bieden of organiseren ook (in voldoende mate) mogelijk?

Als hulpmiddel om te komen tot het besluit om te melden is het sinds 1 januari 2019 verplicht om als beroepskracht een afwegingskader te gebruiken in stap 4 en 5 van de meldcode. Dit afwegingskader helpt hen bij het wegen van het huiselijk geweld of de kindermishandeling en bij het beslissen.

Conform de wettelijke verplichting daartoe werkt madelief met het 'Protocol 'kindermishandeling en grensoverschrijdend gedrag' voor de kinderopvang' (www.boink.info/meldcode-kindermishandeling).

Dit protocol bestaat uit 3 routes:

1. Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling in de thuissituatie (sinds 1 januari 2019 met het nieuwe, bijbehorende afwegingskader).
2. Meldplicht bij een vermoeden van een gewelds- of zedendelict door een medewerker.
3. Stappenplan seksueel grensoverschrijdend gedrag tussen kinderen onderling'.

De beroepskrachten die binnen madelief werkzaam zijn, weten welke stappen van hen worden verwacht bij signalen van huiselijk geweld of kindermishandeling. In het kort kunnen de drie routes en het afwegingskader als volgt worden beschreven.

Route 1: bij signalen van huiselijk geweld en kindermishandeling

Te nemen stappen

Stap 1: In kaart brengen van signalen (zie het pedagogisch beleidsplan onder *Observeren en Signaleren*)

De beroepskracht brengt de signalen die een vermoeden van huiselijk geweld of kindermishandeling bevestigen of juist ontkrachten in kaart en legt deze vast. De beroepskracht legt ook alle contacten over de signalen vast, evenals de stappen die worden gezet en de besluiten die worden genomen.

Stap 2: Overleggen met een collega. Eventueel kan ook gekozen worden voor het raadplegen van Veilig thuis (het advies- en meldpunt huiselijk geweld en kindermishandeling) of een deskundige op het gebied van letselduiding.

Veilig Thuis Utrecht
Tiberdreef 8
3561 GG Utrecht
Telefoon: 030-427800
In geval van crisis: 0800-2000
E-mail: veiligthuis@samenveilig.nl
www.veiligthuisutrecht.nl

De beroepskracht bespreekt de signalen met de aandachtsfunctionaris (Astrid). Dit is de medewerker werkzaam binnen de kinderopvangorganisatie met specifieke deskundigheid op

het terrein van kindermishandeling en huiselijk geweld. Het wordt aanbevolen om bij twijfel advies te vragen aan Veilig Thuis of een letseldeskundige. Dit is doorgaans een taak voor de aandachtsfunctionaris (of dit wordt in overleg met de aandachtsfunctionaris opgepakt).

Stap 3: De aandachtsfunctionaris (Astrid) bespreekt de signalen met de ouders, en indien mogelijk met het kind.

De kinderopvangorganisatie kan er echter ook voor kiezen dat het gesprek door de beroepskracht wordt gevoerd, eventueel samen met aandachtsfunctionaris, bemiddelingsmedewerker of leidinggevende. In die gevallen wordt het gesprek altijd voorbereid met de aandachtsfunctionaris. Ook kan tijdens de voorbereiding ondersteuning worden gevraagd aan Veilig Thuis. In de voorbereiding is het van belang rekening te houden met emoties van de ouder(s) en het kind, zoals boosheid, verdriet en angst veroorzaakt door onmacht, loyaliteit, isolement en schaamte.

Stap 4: Na het gesprek wordt een afweging gemaakt over de ernst van het huiselijk geweld of de kindermishandeling. Indien hierover twijfel bestaat wordt een specialist van Veilig thuis geraadpleegd.

Stap 5: Aan de hand van het hieronder weergegeven afwegingskader wordt -indien nodig met ondersteuning van Veilig Thuis- bepaald hoe zal worden ingegrepen.

Afwegingskader

Het afwegingskader geeft uitsluitel over de twee mogelijke afwegingen.

- Is melden noodzakelijk?
- Is hulpverlening (ook) mogelijk?

Om tot een goede afweging van de ernst van het huiselijk geweld of de kindermishandeling te komen volgen de pedagogisch medewerkers van madelief het volgende afwegingskader:

Afweging 1. Heb ik op basis van de stappen 1 tot en met 4 van de meldcode een vermoeden van (dreiging van) huiselijk geweld en/of kindermishandeling?

- *Nee:* Afsluiten en vastleggen in dossier.
- *Ja:* Ga verder met afweging 2.

Als wordt ingeschat dat er géén zorgen zijn over (een dreiging van) huiselijk geweld of kindermishandeling, sluit de beroepskracht het doorlopen van de meldcode af en vermeldt deze conclusie in de mentormap. Een veelvoorkomende situatie is dat er wel zorgen zijn, maar dat deze zorgen geen (dreiging van) huiselijk geweld of kindermishandeling betreffen. Bijvoorbeeld omdat er kindproblematiek is waargenomen in combinatie met pedagogische onmacht van ouders, echter zonder dat dit de (emotionele) veiligheid van het kind bedreigt. Ook dan sluit de beroepskracht de meldcode af en noteert deze conclusie in hetzelfde document. Hulp kan vervolgens worden georganiseerd, geboden en geëvalueerd voor de gesignaleerde, niet tot onveiligheid leidende, problemen.

Wanneer een beroepskracht op basis van de stappen 1 tot en met 4 van de meldcode een vermoeden heeft van (dreiging van) huiselijk geweld en/of kindermishandeling volgt de tweede afwegingsvraag.

Afweging 2. Schat ik op basis van de stappen 1 tot en met 4 van de meldcode in dat er sprake is van acute onveiligheid en/of structurele onveiligheid?

- *Nee:* Ga verder met afweging 3

- *Ja*: Melden bij Veilig Thuis. De afwegingen 3 tot en met 5 worden samen met Veilig Thuis doorlopen.

Ernstige onveilige en/of schadelijke situaties dienen altijd gemeld te worden bij Veilig Thuis, ook wanneer een beroepskracht inschat dat hij en de organisatie mogelijkheden hebben om hulp te bieden of te organiseren. Met deze melding kan Veilig Thuis vroegere, maar ook eventuele toekomstige signalen van huiselijk geweld over de betrokkenen, combineren.

Afweging 3. Ben ik in staat effectieve hulp te bieden of te organiseren om de dreiging van (toekomstig) huiselijk geweld en/of kindermishandeling af te wenden?

- *Nee*: Melden bij Veilig Thuis.
- *Ja*: Ga verder met afweging 4.

Bij effectieve hulp rondom huiselijk geweld en/of kindermishandeling is veiligheid het hoofddoel. Goede hulp bij huiselijk geweld en/of kindermishandeling is gericht op alle leden in een (gezins)systeem: minderjarigen en volwassenen, pleger(s) en slachtoffer(s). Er wordt met alle betrokkenen samengewerkt in het maken, evalueren en uitvoeren van veiligheids- en hulpplannen.

Afweging 4. Aanvaarden de betrokkenen hulp om dreiging van (toekomstig) huiselijk geweld en/of kindermishandeling af te wenden en zijn zij bereid zich hiervoor in te zetten?

- *Nee*: Melden bij Veilig Thuis.
- *Ja*: Hulp bieden of organiseren, ga verder met afweging 5.

In deze afwegingsvraag staan de mogelijkheden van de betrokkenen tot het aanvaarden van hulp bij (dreigend) huiselijk geweld en/of kindermishandeling centraal. Het gaat erom dat de betrokkenen, alle leden van het (gezins)systeem, maar ook het (bredere) netwerk van (informele) steunfiguren bereid en in staat zijn de voorgestelde hulp direct aan te gaan. In het afwegingskader leidt de vierde afwegingsvraag tot een melding indien hulp wordt afgehouden. Vaak is bij aanvang niet helemaal helder hoezeer de betrokkenen bereid en in staat zijn zich in te zetten. De redenen om de hulp te aanvaarden kunnen divers zijn. Hun motivatie kan vooral intrinsiek of extrinsiek van aard zijn. Ook de mogelijkheden van de betrokkenen en hun netwerk verschillen. Door direct en in samenwerking met de betrokkenen en ketenpartners veiligheidsafspraken en hulpverleningsafspraken te maken wordt vaak helder wat de bereidheid en de mogelijkheden van de betrokkenen zijn.

Afweging 5. Leidt de hulp binnen de gewenste termijn tot de noodzakelijke resultaten ten aanzien van de veiligheid en/of het welzijn (herstel) van alle betrokkenen?

- *Nee*: (Opnieuw) melden bij Veilig Thuis.
- *Ja*: hulp afsluiten met afspraken over het volgen van toekomstige (on)veiligheid met betrokkenen en samenwerkingspartners. Deze afspraken worden gezamenlijk vastgelegd in een gespreksverslag.

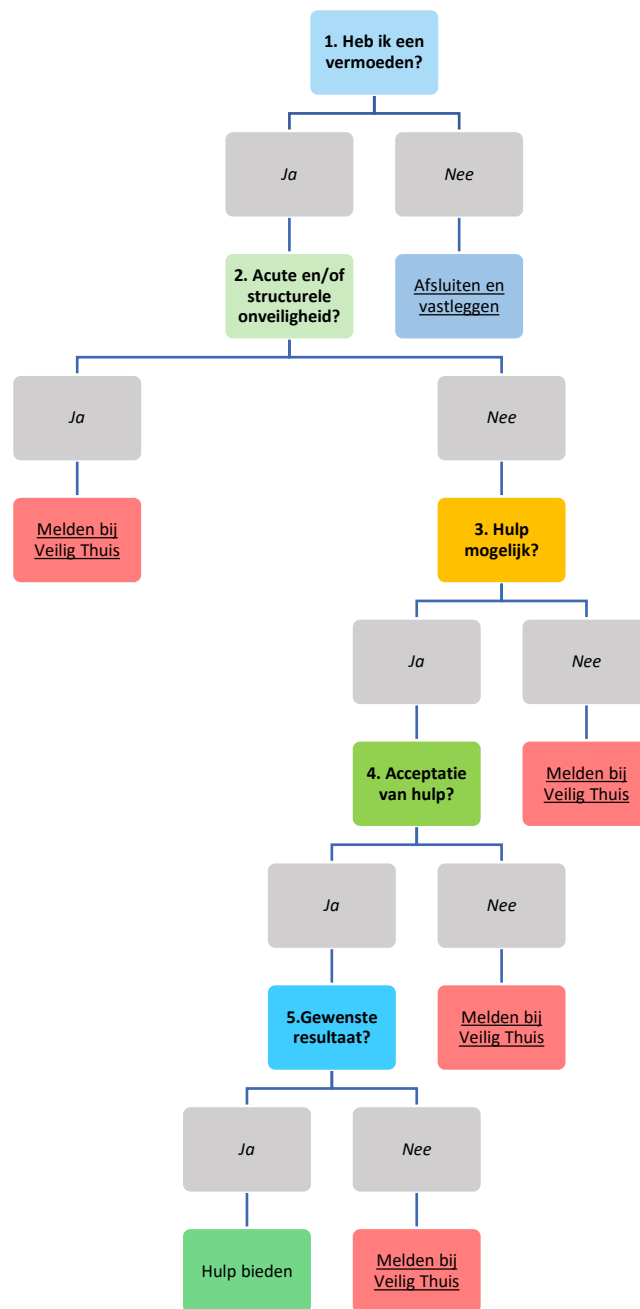
De beantwoording van deze afwegingsvraag leidt tot een melding bij Veilig Thuis indien wordt vastgesteld dat hulp onvoldoende resultaat oplevert: (het risico op) onveiligheid duurt voort, onveiligheid herhaalt zich of hulp stagneert.

- *Het gaat dus om situaties waarin hulpverleners hulp bieden bij zorgen over onveiligheid én de hulp binnen de gewenste termijn niet leidt tot de noodzakelijke resultaten ten aanzien van de veiligheid en het welzijn van de betrokkenen (en/of de ontwikkeling van minderjarigen).*
- *De problematiek ernstiger of groter blijkt dan verwacht.*

- De uitvoering van het veiligheid- en/of hulpverleningsplan is vastgelopen.

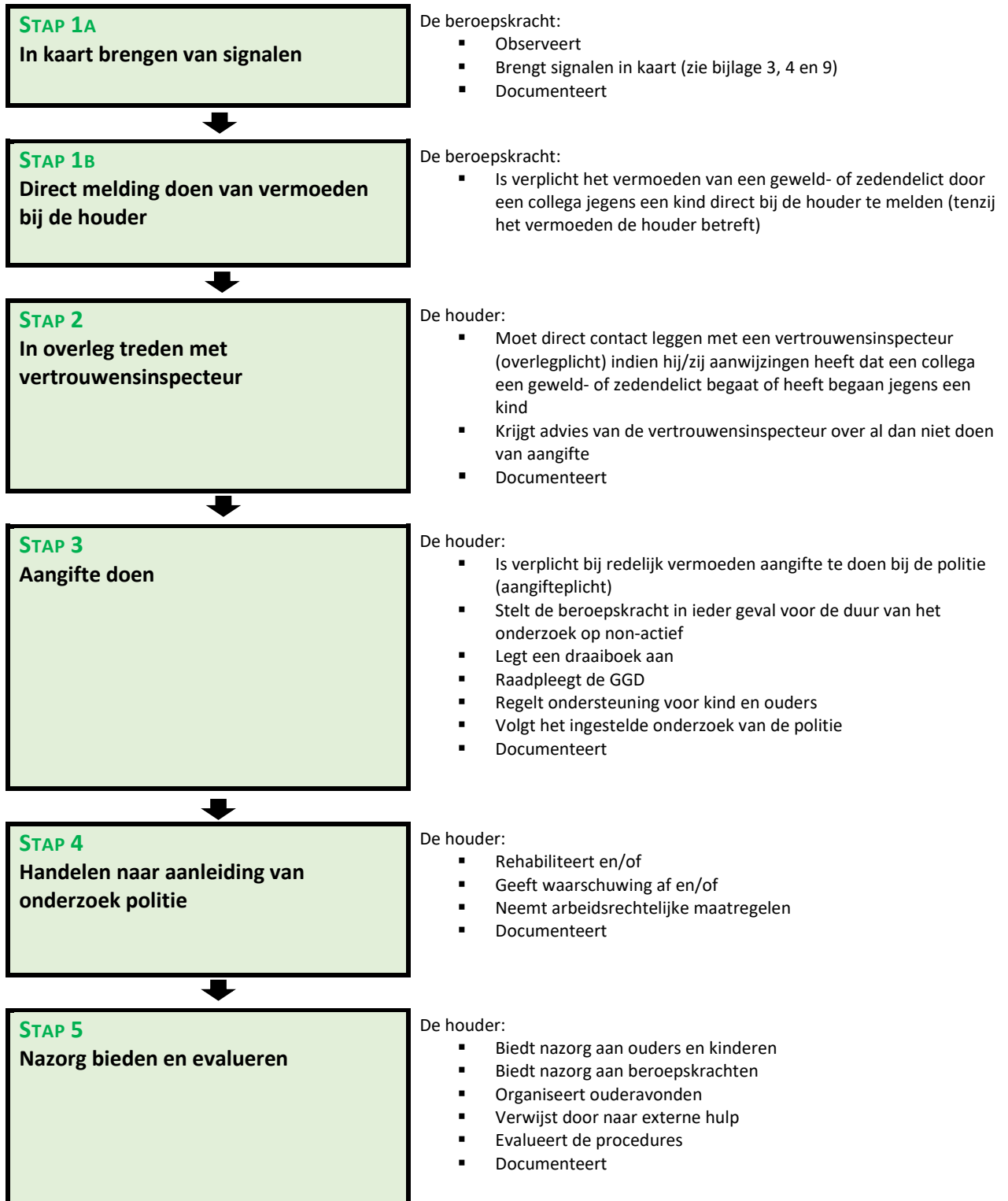
Om deze laatste afwegingsvraag zorgvuldig te beantwoorden is het nodig dat binnen de hulp die beroepskrachten bieden, duidelijk is afgesproken met betrokkenen uit het (gezins)systeem en met andere hulpverleners met wie wordt samengewerkt, aan welke doelen en resultaten wordt gewerkt.

Hoe en door wie wordt vastgesteld of de veiligheid voldoende is bereikt? Hoe wordt de veiligheid gemonitord en gedurende welke periode? Wanneer sprake is van een acuut onveilige situatie of structureel onveilige situatie is het van belang dat, na het doen van een melding bij Veilig Thuis, in de eerste plaats met Veilig Thuis duidelijk is besproken en afgesproken wat de termijn is (in dagen, weken of maanden) waarbinnen specifiek genoemde resultaten ten aanzien van de veiligheid behaald moeten zijn.

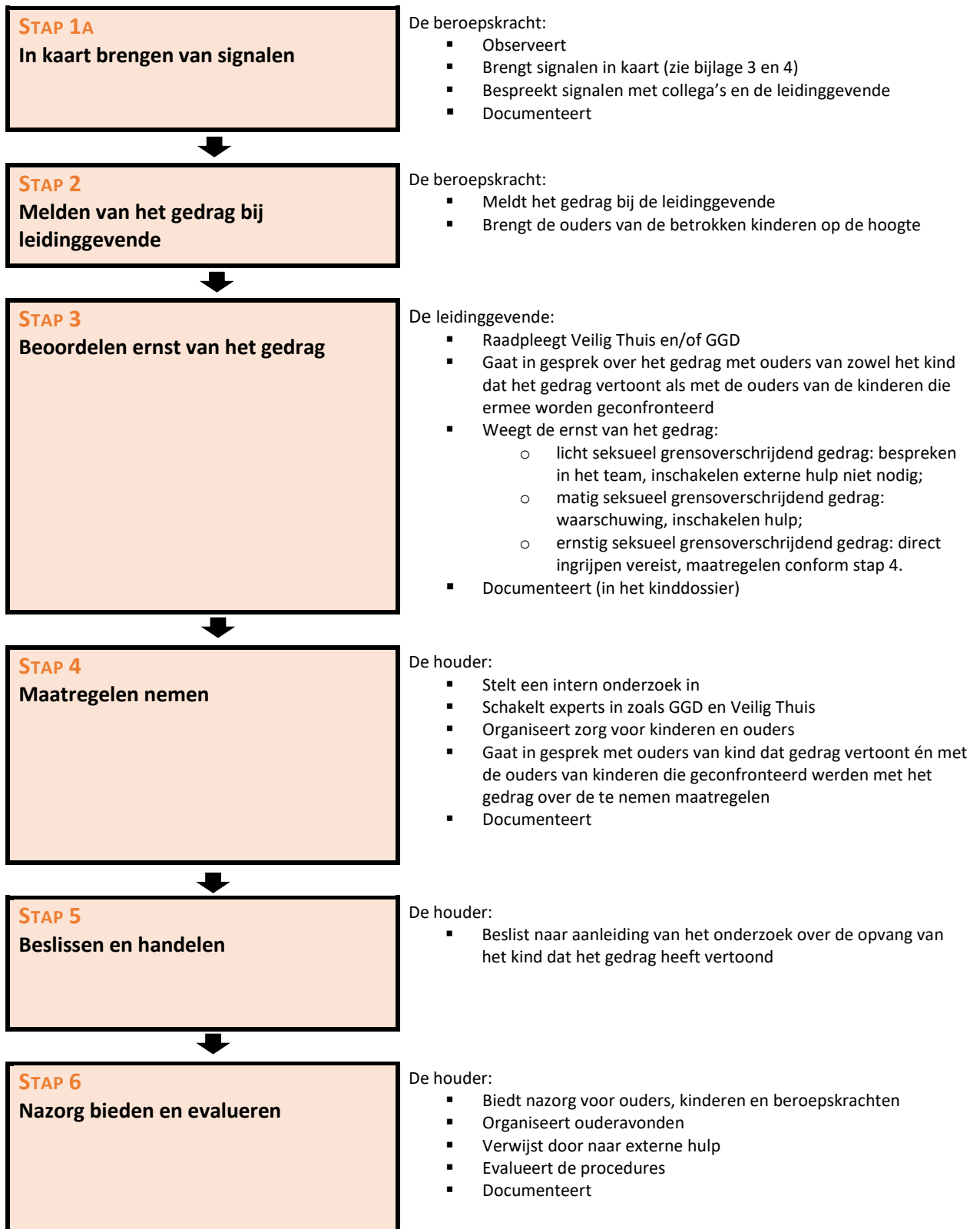

Figuur: Schematische voorstelling van het afwegingskader

Route 2: bij signalen van mogelijk geweld- of zedendelict door een medewerker kinderopvang jegens een kind

Route 3: bij signalen van seksueel grensoverschrijdend gedrag tussen kinderen onderling

Nadere toelichting

Voor een nadere toelichting verwijzen wij u naar het 'Protocol 'kindermishandeling en grensoverschrijdend gedrag' voor de kinderopvang' (www.boink.info/meldcode-kindermishandeling).

3.3 Gezondheid

Ten aanzien van gezondheid hebben we de volgende risico's gedefinieerd als grote risico's:

- Gastro enteritis (bijvoorbeeld diarree door onhygiënisch werken bij luier verschonen = kruisbesmetting);
- Voedselinfectie of voedselvergiftiging;
- Infectie via water (legionella);
- Huidinfectie (bijvoorbeeld krentenbaard);
- Luchtweginfectie (bijvoorbeeld RS virus.)

Verspreiding van en besmetting met deze gezondheidsrisico's voorkomen we op de volgende manieren:

- Verspreiding via de lucht:
 - o Hoest- en nies-discipline;
 - o Regelmatig ventileren en luchten;
 - o Op de slaapkamers monitoren met behulp van CO2-meters.
- Verspreiding via de handen:
 - o Handhygiëne op de juiste momenten en juiste manier. De handen worden gewassen:
 - Bij iedere zichtbare verontreiniging van de handen;
 - Voor het aanraken en bereiden van voedsel;
 - Voor het eten of het helpen bij eten;
 - Voor wondverzorging;
 - Na het afvegen van de billen van een kind of toiletbezoek;
 - Na het buitenspelen;
 - Na contact met vuile was of afvalbak;
 - Na het verschonen van een kind;
 - Na hoesten, niezen en snuiten;
 - Na schoonmaakwerkzaamheden;
 - De kinderen wassen hun handen en deze worden gedroogd met een papierendoekje of schone handdoek.
 - o Persoonlijke hygiëne. Verontreinigde kleding wordt mee gegeven aan de ouder of gewassen in de wasmachine.
- Via voedsel en water:
 - o Alleen verse producten gebruiken;
 - o Gekoelde producten pas vlak voor gebruik uit de koelkast halen;
 - o Controleren op houdbaarheid;
 - o Waterveiligheid: alleen vers, koud water gebruiken, direct uit de kraan.
- Via oppervlakken (tafels, kasten, speelgoed, vloer):
 - o goede schoonmaak:
 - De verschoonkussen/tafel worden naar iedere verschoning schoongemaakt;
 - Elke avond wordt het pand door onze huishoudelijke kracht schoongemaakt;
 - Elke week wordt in de keuken de koelkast, de magnetron en de oven schoongemaakt;
 - Eens in de maand worden de kasten schoongemaakt;
 - Daarnaast heeft elke groep zijn dagelijkse schoonmaaklijsten. Hiervoor maken we gebruik van aftekenlijsten.

In het algemeen hanteren wij ten aanzien van gezondheid de richtlijnen van de GG&GD. Ook raadplegen wij regelmatig de informatie van het RIVM op dit gebied.

Tijdens openingstijden is er altijd een kinder-EHBO'er aanwezig. Zie verder onder *EHBO-regeling*.

3.4 Preventie wiegendood

Wiegendood is het plotseling en onverwacht overlijden van een ogenschijnlijk gezond kind tussen de 2 weken en 1 jaar, met een hoogtepunt tussen 2 en 4 maanden, meestal tijdens een slaaperiode. Hiermee bedoelt men een kind dat blauw of bleek, oppervlakkig ademend, soms bewusteloos en hypotonisch in de wieg of het bedje wordt aangetroffen. Naast wiegendood bestaat ook gemiste wiegendood.

Als na uitgebreid onderzoek, waarvan sectie deel uitmaakt, geen duidelijke verklaring voor het overlijden is gevonden, spreekt men van wiegendood of Sudden Infant Death Syndrome (SIDS). Wiegendood komt zelden voor na het eerste levensjaar.

3.4.1 Preventieve maatregelen

Ter voorkoming van wiegendood hanteert madelief het volgende protocol, dat is opgesteld aan de hand van een modelprotocol van Stichting Wiegendood, inmiddels ondergebracht bij het Nationaal Centrum Jeugdgezondheid (www.ncj.nl/preventie-wiegendood/). Het zorgvuldig volgen van de hierna beschreven preventie-adviezen verlaagt het risico aanzienlijk, zij het dat niemand het risico helemaal kan uitsluiten.

Alle personeelsleden, stagiaires en oproepkrachten van madelief dragen kennis van dit protocol, de folder Veilig Slapen van het Nationaal Centrum Jeugdgezondheid en de hieronder opgenomen praktische preventieve maatregelen. De leidinggevenden van madelief zien hierop toe. Bovendien hangen op alle baby-slaapkamers de nodige instructies ter herinnering.

Leg een baby nooit op de buik om te slapen

Wanneer ouders dat toch wensen voor hun kind dan ondertekenen ze daar een verklaring voor. Pedagogisch medewerkers adviseren ouders om een hoeslaken aan te schaffen speciaal voor buikliggers.

De risico's van het slapen in buikligging zijn:

- Neus en mond kunnen tegen de onderlaag komen te liggen;
- Grotere mobiliteit mogelijk;
- Warmteafgifte is minder;
- Gevaar voor verslikken is in rugligging niet groter dan in buikligging.

Bij bepaalde (aangeboren) afwijkingen waarbij buikligging wel gewenst is dient een schriftelijke medische verklaring overlegd te worden.

Voorkom dat een baby te warm ligt

- Koude handjes hoeven niet te zeggen dat het kind koud is, voetjes en nek zijn een betere graadmeter!
- Wij leggen de baby's in een slaapzak. Er wordt geen gebruik gemaakt van dekbedjes.

Zorg voor veiligheid in het bed

- Er wordt geen gebruik gemaakt van kussentjes, hoofd- en zijwandbeschermers, zeiltjes, tuigjes, koorden of voorwerpen van zacht plastic in bed.
- We laten de bedjes en de slaapkamers regelmatig luchten. De bedjes zijn voorzien van beluchtingsgaten en de matrassen worden telkens na verschoning omhoog gezet.
- De voorkeur gaat uit naar het gebruik van de bedjes van madelief. In incidentele gevallen kan het echter toch zo zijn dat in overleg met de ouders wordt besloten om de (jonge) baby in de

eigen kinderwagen te laten slapen. Bijvoorbeeld als deze nog erg moeten wennen aan het slapen in een bedje, op de slaapkamer of op de groep. Hiervoor gelden de volgende aandachtspunten:

- De baby mag niet te warm zijn gekleed;
- De kap van de kinderwagen is opgeklapt;
- Er bevinden zich geen koordjes of los speelgoed in de kinderwagen;
- In de ruimte is voldoende ventilatie;
- Er wordt gezorgd voor voldoende toezicht.

Voorkomen van gezondheidsschade door (mee) roken

Roken is een risicofactor voor wiegendood. Dit geldt natuurlijk niet alleen voor wiegendood. De rook van volwassenen kan een baby veel schade toedoen, met blijvende gevolgen. Binnen ons kinderdagverblijf wordt niet gerookt.

Houd voldoende toezicht

- Als we een baby naar bed brengen kijken we ook bij de andere baby's die al liggen te slapen.
- We controleren in ieder geval eens per drie kwartier alle kinderen die slapen.
- De pedagogisch medewerkers zijn verantwoordelijk voor het toepassen van deze preventie maatregelen. De leidinggevenden zien hierop toe. Zij worden geacht eventuele problemen in de praktijk te signaleren. Van belangrijke gebeurtenissen, ongelukken of bijna-ongelukken, worden de leidinggevenden zo spoedig mogelijk op de hoogte gesteld.

Gebruik geen geneesmiddelen met slaapverwekkende bijwerking

Geneesmiddelen zoals promethazine, alimemazine en oxomemazine worden bij de ouders afgeraden.

3.4.2 Handelen in geval van calamiteit

Prikkel het kind door het wat te bewegen en zie of het zich herstelt; zo niet:

- Bel 1-1-2 met de spoedboodschap voor onmiddellijke hulp, meld duidelijk het adres waar de hulpverlener moet wezen; noteer de exacte tijd
- Start met mond-op-mondbeademing
- Een tweede persoon, belt daarna (een van) de ouders: noteer de exacte tijd
- Het ambulancepersoneel of een arts neemt de reanimatiepoging over zolang dit enig effect lijkt te hebben; dikwijls zal men vervolgens kiezen voor een ziekenhuis
- In een vroeg stadium van de hulpverlening wordt rectale temperatuur van het kind opgenomen (kan vooral in dat stadium van diagnostische betekenis zijn)
- Er wordt door de behandeld arts altijd een GGD-arts (schouwarts = forensisch geneeskundige) gewaarschuwd om volgens protocol: (1) het kind te onderzoeken; (2) in het KDV de lokale situatie na te gaan en in het verslag op te nemen, en (3) van de ouders de voorgeschiedenis te noteren.
- De leiding van madelief wordt door de forensisch geneeskundige verzocht uitvoerig verslag over het gebeurde te schrijven, met aandacht voor alle mogelijk belangrijke punten en binnen 24 uur hiervan een getekend afschrift bij hem/haar in te leveren; de ouders en ook de behandeld arts krijgen hiervan een kopie.
- De behandeld arts is degene die ook de huisarts van het getroffen kind spoedig op de hoogte stelt, zodat deze de zorg en nazorg van het getroffen gezin op zich kan nemen.

- Er behoort door het personeel van het kinderdagverblijf, eventueel bijgestaan door een huisarts, zonder uitstel gestreefd te worden naar een voortgaande communicatie tussen het personeel van madelief enerzijds en de ouders anderzijds.
- Door iedere betrokken pedagogisch medewerker en hulpverlener kan overleg gepleegd worden met de coördinator van de landelijke werkgroep wiegendood (06-51293788).

3.5 Bescherming tegen warmte

Kinderen moeten beschermd worden tegen de negatieve effecten van warmte. Madelief maakt daarin onderscheid tussen maatregelen binnen en maatregelen buiten.

3.5.1. Maatregelen buiten

Als de kinderen buiten spelen betekent dit vooral dat er moet worden gelet op belasting door de zon.

Madelief hanteert de volgende richtlijnen voor het buitenspelen:

- Houd de kinderen tussen 12.00 en 15.00 uur zoveel mogelijk uit de zon
- Bij extreem felle zon blijven de kinderen tussen 13.00 en 15.00 uur binnen;
- Kinderen jonger dan 6 maanden zitten helemaal NIET in de zon;
- Laat kinderen op zonnige dagen zoveel mogelijk in de schaduw spelen;
- Bij zonnig weer hangen we de schaduwdoeken op zetten we de parasols op zodat er zoveel mogelijk schaduwplekken gecreëerd worden;
- Kleding (ook een petje/hoedje) biedt de beste bescherming tegen de zon;
- Ouders worden verzocht zonnehoedjes en eventueel andere zonbescherming mee te geven;
- Wanneer een kind een zonnehoedje bij zich heeft zetten we deze altijd op;
- Wanneer de kinderen niet met water spelen, laten we de kinderen broek en shirt aanhouden, eventueel vervangen door luchttere kleding;
- Minimaal een half uur voordat we naar buiten gaan smeren we alle kinderen in. De kinderen worden zowel 's morgens als 's middags ingesmeerd (minimaal 2 keer op een dag);
- Madelief heeft haar eigen zonnebrandcrème met factor 30. Sommige kinderen hebben hun eigen zonnebrandcrème, als ouders dat liever hebben dan gebruiken we hun eigen, meegebrachte zonnebrandcrème;
- Smeer gevoelige zones zoals neus, oren, nek en voeten extra in;
- Indien nodig smeren we de kinderen vaker in;
- Herhaal het insmeren na het zwemmen. zonnebrandcrème zal toch voor een deel verdwijnen bij het afdrogen of spelen in het water en zand;
- Bij warm weer krijgen de kinderen meer drinken aangeboden dan normaal;
- Wanneer het erg heet is passen we de activiteiten aan, doen rustiger aan en rusten vaker.

Bij veel zon hangen er bij madelief zonnedoeken boven de speelplaats en staan er parasols.

3.5.2 Maatregelen binnen

Kinderen zijn kwetsbaar voor hitte omdat ze minder goed kunnen aangeven hoe het met ze gaat.

Daarom zijn maatregelen belangrijk als het binnen meer dan 25°C wordt. Madelief hanteert de

volgende richtlijnen voor het onder controle houden van de binnentemperatuur:

- Bij warm weer wordt er door de vroege dienst direct intensief geventileerd. Het wijd open zetten van ramen en deuren werkt verkoelend, als de lucht binnen flink in beweging komt;
- Kinderen die te dik zijn aangekleed krijgen luchtige kleding aan, of worden afgenomen met een koele natte doek;
- Op alle slaapkamers is de temperatuur altijd te meten. Op warme dagen wordt de temperatuur ook tijdens het gebruik van de slaapkamers gemonitord. De zonwering voor de ramen waar de zon op staat gaat omlaag voordat de zon naar binnen schijnt.
- Op warme dagen worden zo min mogelijk lampen of apparaten aangezet.
- Ramen en deuren worden wijder opengezet wanneer dit verkoelend is. Ze worden vrijwel nooit dichtgedaan bij warmte, ventileren blijft immers noodzakelijk. Als ramen wel worden gesloten wordt altijd rekening gehouden met het effect op de luchtkwaliteit;
- Als het warmer wordt dan 25°C worden ventilatoren ingezet;

- Indien noodzakelijk wordt het dak van het kinderdagverblijf madelief natgesproeid met koud water. Het dak is in 2018 voorzien van een extra isolerende deklaag;
- We laten de kinderen buiten als het daar koeler is dan binnen, waarbij we overigens wel blootstelling aan direct zonlicht tussen 12.00 en 15.00 uur voorkomen;
- We doen geen spelletjes waarvan kinderen het te warm krijgen;
- We laten kinderen en beroepskrachten voldoende water drinken.

Wanneer de temperatuur op de slaapkamers ondanks de hitte werende maatregelen boven de 25 graden komt, laten we de kinderen op matrasjes en onder toezicht in een andere, koelere ruimte op het kinderdagverblijf slapen.

4. Omgang met kleine risico's

Al jong begrijpen kinderen dat bepaalde dingen wel of niet mogen, maar pas vanaf de leeftijd van gemiddeld twee jaar kun je kinderen echt leren omgaan met diverse kleine risico's, omdat ze dan de context van afspraken in relatie tot het risico leren begrijpen. Vanaf een jaar of twee kun je dus ook afspraken maken met de kinderen om kleine risico's te voorkomen. Denk ten aanzien van veiligheid bijvoorbeeld aan afspraken die gelden tijdens spelsituaties of activiteiten en hoe om te gaan met bijvoorbeeld speelgoed en gereedschap. Om kinderen mee te laten helpen om risico's te beperken kunnen ook ten aanzien van gezondheid afspraken worden gemaakt.

Ongelukken of ziekte als gevolg van bijvoorbeeld niet schoon of ondeugdelijk speelgoed proberen we zoveel mogelijk te voorkomen. Maar met overbescherming doen we de kinderen uiteindelijk ook geen goed. We willen kinderen immers optimale ontwikkelingskansen bieden waarbij uitdaging in de directe omgeving van kinderen een voorwaarde is. Met ontdekken en uitproberen ontwikkelen kinderen zich. Het bieden van uitdaging enerzijds en het creëren van veiligheid anderzijds kunnen met elkaar in conflict komen. Het is zoeken naar een balans tussen ontwikkelingskansen en veiligheid. Zonder oefening (en dus ook vallen) leer je niet fietsen. Zonder mes leer je niet je boterham smeren en zonder schaar leer je niet knippen. Een bult, een schaafwond of iets dergelijks kan gebeuren. Er zitten kortom ook positieve kanten aan (spel-)activiteiten, waar kleine risico's aan verbonden zijn:

- Zij bevorderen de motorische vaardigheden;
- Zij vergroten het zelfvertrouwen, de zelfredzaamheid en het doorzettingsvermogen;
- Zij dragen bij aan de ontwikkeling van sociale vaardigheden.

Daarom proberen wij op madelief de risico's die slechts kleine gevolgen kunnen hebben voor de kinderen te voorkomen, maar accepteren wij dat deze zich desondanks kunnen voordoen. We leren de kinderen dan ook om hier op een juiste manier mee om te gaan. Om risicovolle speelsituaties veilig te houden, moeten kinderen zich tijdens spelsituaties of activiteiten houden aan diverse afspraken. Daarnaast zijn er afspraken over hoe om te gaan met spullen als speelgoed en gereedschap, dit om te voorkomen dat door oneigenlijk gebruik letsel kan ontstaan.

Om gezondheidsrisico's te beperken en de kinderen hieraan zelf bij te laten dragen zijn daarom goede afspraken met kinderen noodzakelijk. Voorbeelden van afspraken die met kinderen zijn gemaakt zijn het wassen van de handen na toiletbezoek of het houden van een hand voor de mond tijdens niezen of hoesten. Ook leren de jonge kinderen dat ze niet met de afvallemmer mogen spelen, maar wel zelf hun luier weg mogen gooien.

De exacte afspraken die zijn gemaakt met kinderen zijn terug te vinden in het plan van aanpak behorende bij de risico-inventarisaties Veiligheid en Gezondheid. De afspraken worden regelmatig met de kinderen besproken en herhaald. Bijvoorbeeld voorafgaand aan een activiteit of spel, voorafgaand aan een verschoningsmoment of in periodes dat veel kinderen en medewerkers verkouden zijn.

5. Risico-inventarisatie

Om in kaart te brengen hoe met de risico's op madelief wordt omgegaan, moet geïnventariseerd worden of de werkinstructies, protocollen en andere afspraken er ook daadwerkelijk toe leiden dat risico's tot het minimum worden beperkt. Daarvoor maken we gebruik van de jaarlijkse risico-inventarisatie. Deze inventarisatie maakt inzichtelijk welke maatregelen in die tijd zijn genomen.

Hoewel het niet meer wettelijk verplicht om jaarlijks een risico-inventarisatie uit te voeren, heeft madelief toch besloten dit te blijven doen. Wij vinden het een goede manier om de betrokkenheid van de pedagogisch medewerkers bij het thema veiligheid en gezondheid op het gewenste hoge niveau te houden. Bovendien schept het een helder inzicht in de actuele gezondheids- en veiligheidssituatie op madelief.

6. Vier ogenprincipe

De opvang op Madelief is zo georganiseerd dat een pedagogisch medewerker, pedagogisch medewerker in opleiding, stagiair, vrijwilliger of andere volwassene zijn of haar werkzaamheden uitsluitend kan verrichten terwijl hij of zij gezien of gehoord kan worden door een andere volwassene.

Dit betekent dat er altijd iemand met een leidster moet kunnen meekijken of meeluisteren op madelief. Met het vier ogen principe kunnen dus ook vier oren worden bedoeld. De personele inzet is hierop afgestemd.

6.1 Transparantie

In het belang van transparantie:

- Worden ramen niet volledig dichtgeplakt met bijvoorbeeld werkjes of aankondigingen;
- wordt op de slaapkamers gewerkt met babyfoons die ook aanstaan en worden beluisterd;
- hangen er bewakingsspiegels om moeilijk zichtbare hoeken in het zicht te brengen;
- worden deuren - mits de pedagogische kwaliteit hier niet onder leidt - bewust open gehouden zodat je elkaar kunt horen;
- gaat het erom dat medewerkers te allen tijde bij elkaar kunnen binnenlopen, elkaar kunnen zien en horen.
- Gaan pedagogisch medewerkers tijdens uitstapjes bij voorkeur met zijn tweeën op pad. Als onze pedagogisch medewerkers alleen met een groepje kinderen een uitstapje maken, dan is dit altijd een van onze vaste medewerkers, en vindt het uitstapje plaats in een omgeving waar voldoende sociale controle aanwezig is van andere mensen (bijvoorbeeld naar de bakker, speeltuin, etc.).

6.2 Achterwachtregeling

Als in een uitzonderlijke situatie er maar één medewerker aanwezig kan zijn en er geen andere volwassene op de locatie is, moet de achterwachtregeling worden toegepast. Dit betekent dat in geval van calamiteiten een achterwacht beschikbaar is die binnen vijftien minuten aanwezig kan zijn

op de opvanglocatie. De (actieve) achterwacht is telefonisch bereikbaar tijdens de opvangtijden.

De volgende personen zijn bereikbaar als achterwacht:

- Shanti Bandhoe: 06-17378213
- Gerda van der Mark: 06-23552608

Daarnaast kan in geval van calamiteiten een beroep worden gedaan op kinderdagverblijf Waterpret dat zich tegenover madelief bevindt.

7. EHBO-regeling

Op madelief doen we er alles aan om te voorkomen dat een kind letsel oploopt als gevolg van een ongeluk(je). Toch is dit helaas niet geheel te voorkomen. Daarnaast kunnen zich andere calamiteiten voordoen, waardoor EHBO noodzakelijk is.

Door onze manier van roosteren zorgen we ervoor dat er altijd een medewerker aanwezig is met een geldig en geregistreerd certificaat voor kinder-EHBO.

Op onze locatie hebben de volgende medewerkers een geldig en geregistreerd certificaat voor kinder-EHBO:

- Monique juni 2016
- Saskia juni 2016
- Annemieke december 2017
- Bozenna december 2017
- Linda december 2017
- Lisa december 2017
- Sandra december 2017
- Shanti december 2017
- Loubna maart 2018
- Robin maart 2018

Deze medewerkers zijn allen gecertificeerd door het Oranje Kruis.

De EHBO-doos die aanwezig is op madelief wordt elke maand gecontroleerd op vervaldatum en inhoud.

Madelief beschikt over een eigen AED, met kinderpads.

8. Regels omtrent ziekte en calamiteiten

8.1 Calamiteiten

Calamiteiten zijn onverwachte en veelal heftige gebeurtenissen die zeer ingrijpend zijn voor de situatie op madelief. Dit is beschreven in het Calamiteitenplan (zie bijlage).

De calamiteiten zijn in het beleidsplan in drie categorieën onderverdeeld.

- 1) Ongevallen met kinderen en personeel;
- 2) Calamiteiten door storingen van apparaten of anders, in en om madelief, bijvoorbeeld stroomuitval/overstroming/brand etc;

- 3) Calamiteiten veroorzaakt door overige zaken, zoals personen van buitenaf, bijvoorbeeld indringers/overval/een kind dat niet opgehaald wordt/personen die onrechtmatig een kind opeisen.

8.2 Wat te doen als het kind ziek is

Wanneer een kind op madelief ziek wordt, worden de ouders daarvan zo spoedig mogelijk op de hoogte gesteld. Ouders worden door ons gebeld voor overleg als het kind 38,5 graden of hoger koorts heeft.

Ophalen

Het kind moet opgehaald worden indien:

- Het kind als gevolg van ziekte niet kan functioneren op madelief en vraagt om intensieve zorg: één pedagogisch medewerker op één kind;
- De koorts hoger is dan 39 graden;
- Een aantal kinderen hetzelfde ziektebeeld vertonen (epidemie). We volgen hierbij de richtlijnen van de GG&GD.

Thuisblijven

Bij ziekte kunnen wij de extra zorg en aandacht die een ziek kind nu eenmaal nodig heeft niet leveren. Wanneer een kind ziek is, dient het thuis te worden gehouden totdat het kind, zonder paracetamol, koortsvrij is. Bij verwijdering van de amandelen of het plaatsen van buisjes volgen de ouders de instructies van hun arts.

Infectieziekte

Wanneer er risico bestaat op verspreiding van een infectieziekte van het zieke kind naar andere kinderen of naar de leiding van madelief, worden de richtlijnen van de GG&GD gehanteerd en het RIVM geraadpleegd. In twijfelgeval kan de GG&GD adviseren over toelating van het kind bij madelief. De adviezen van de GG&GD hierover zijn bindend.

Als de regels van de GG&GD dat voorschrijven wordt er bij hen een melding gedaan van een ziekte.

8.3 Medicijnen geven

Wij geven op madelief nooit zomaar medicijnen aan een kind. Dit geldt ook voor pijnstillers. Wij laten dit bij voorkeur over aan de ouders in de thuissituatie. Indien dit niet mogelijk is, is het toedienen van medicijnen toegestaan, mits wij ons houden aan het protocol van de GG&GD. Paracetamol wordt alleen verstrekt op doktersvoorschrift.

Op een lijst (medicijngebruik bij madelief) moet door de ouder beschreven worden hoe, wanneer en welk medicijn het kind krijgt. Het moet voor de ouder duidelijk zijn welke pedagogisch medewerker het medicijn gaat toedienen. Dit dient te worden ondertekend door de ouder. Indien nodig doet de ouder voor hoe het medicijn moet worden toegediend.

De medicijnen moeten buitenbereik van kinderen bewaard worden. Wanneer een medicijn bewaard wordt in de koelkast, doe dit dan in een doos met een kindveilige sluiting.

8.4 Injecties

Op madelief worden geen injecties gegeven. Uitzondering daarop is bijvoorbeeld in het geval van suikerziekte of koortsstuipen. Dan alleen na duidelijke instructie van een daartoe bevoegd persoon.

9. Beleidscyclus

Aan het begin van ieder jaar plannen we op elke groep de data voor een uitgebreide risico-inventarisatie. Tijdens elke teamvergadering staat het risicobeleid op de agenda. Zo is het hele team betrokken bij de inventarisatie. Op basis van de uitkomsten van de risico-inventarisatie stellen we indien nodig ook het beleidsplan bij.

We vinden het belangrijk dat alle medewerkers zich betrokken voelen bij het veiligheids- en gezondheidsbeleid. Wanneer een nieuwe medewerker of stagiaire op madelief komt werken zorgen we voor een uitgebreide introductie in het veiligheids- en gezondheidsbeleid, met indien nodig eventuele extra opleiding en instructies. Zo bereiken we dat deze persoon in staat is tot het nemen van maatregelen wanneer dit aan de orde is.

Tijdens het intake gesprek berichten we de ouders over onze activiteiten ten aanzien van veiligheid en gezondheid. Zo zijn ook zij direct op de hoogte van onze visie ten aanzien van veiligheid en gezondheid.

Documentatie

Het Protocol 'kinder mishandeling en grensoverschrijdend gedrag' voor de kinderopvang, het Protocol Grensoverschrijdend gedrag en het Calamiteitenplan zijn als download beschikbaar op de website van kinderdagverblijf madelief: www.madelief.nl.

De Risico-inventarisaties Veiligheid en Gezondheid worden frequent geactualiseerd en zijn in te zien op het kantoor van madelief.

Extra: Coronacrisis 2020

In maart 2020 brak in Nederland de coronacrisis uit. In dat kader is een aantal protocollen uitgewerkt omtrent de omgang met het virus, aangescherpte hygiëne-maatregelen, en afwijkende haal- en brengprocedures. Deze protocollen zijn te vinden op de pagina beleidsstukken op de website.